

Service­nivå­beslut 2017-2020

Innehåll

1	ALLMÄNT.....	5
1.1	Riksomfattande projekt för utveckling av räddningsväsendet	5
1.2	Beskrivning av verksamhetsmiljön	6
1.3	Asylsökande	7
1.4	Egentliga Finlands räddningsverk	8
1.5	Beskrivning av den nuvarande verksamheten	9
1.6	Räddningsverkets strategi och strategiska prioriteringar	9
2	BEREDNING AV RÄDDNINGSVÄSENDETS SERVICENIVÅBESLUT	11
2.1	Räddningslagen	11
2.2	Anvisning om servicenivåbeslutets innehåll och struktur	12
2.3	Identifiering och analys av riskerna i området	12
2.3.1	Uppföljning av utvecklingen i fråga om olyckor	13
2.3.2	Riskområden	13
2.3.3	Dödsfall till följd av brand	14
2.3.4	Farliga ämnen	14
2.3.5	Oljebekämpning	15
3	RISKHANTERINGSTJÄNSTER	17
3.1	Tillsyn	17
3.1.1	Tillsynsplan	17
3.1.2	Sotning	18
3.1.3	Planering av markanvändning	19
3.2	Beredskap	19
3.2.1	Beredskap	20
3.2.2	Befolkningsskydd	20
4	OPERATIVA TJÄNSTER	23
4.1	Aktionsberedskap inom räddningsverksamheten	23
4.1.1	Beredskap för stora olyckor	26
4.1.2	Ledning av räddningsverksamhet	26
4.1.3	Avtalsbrandkårer	27
4.1.4	Räddningsdykning	28
4.1.5	Fartygs- och sjöreddningsverksamhet	32
4.1.6	Bekämpning av oljeskador och därmed förknippad planering	32
4.1.7	Planering och genomförande av släckningsvattenförsörjningen	33
4.2	Extern räddningsplan	34

4.3	Avtalsbaserad produktion av akutvårdstjänster.....	35
4.3.1	HEMS	35
5	STÖDTJÄNSTER	36
5.1	Förvaltningstjänster	36
5.2	Personaltjänster	36
5.3	Ekonomitjänster	38
5.4	Tekniska tjänster	38
5.5	Utbildnings- och kommunikationstjänster	39
5.5.1	Säkerhetskommunikation.....	39
5.5.2	Personalutbildning	40
5.5.3	Kommunikation och informering	41
5.6	Interna säkerhetstjänster.....	41
5.7	Utvecklingstjänster.....	43
6	UTVECKLINGSPLAN OCH KOSTNADSEFFEKTER	44
6.1	En kunnig, motiverad och handlingskraftig personal.....	44
6.2	Kompetenta, motiverade och handlingskraftiga avtalsbrandkårer	45
6.3	Ett välfungerande, omfattande och tillräckligt brandstationsnätverk.....	46
6.4	Tillräckliga ekonomiska resurser som förutsätts av verksamheten.....	46
6.5	Utveckling av lägescentralen	47
6.6	Utveckling av språkprogrammet	48
6.7	Landskapsreformen	48
7	ÖVERVAKNING AV BESLUT	50
8	IKRAFTTRÄDANDE.....	51

DEFINITIONER

SEVESO III-direktivet

Rådets bestämmelser om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår. Bestämmelserna gäller förebyggande av allvarliga olyckshändelser som kan inträffa i samband med vissa industriella verksamheter och begränsande av olyckornas följder för människors hälsa och miljön.

TOKEVA

Taktiska instruktioner för bekämpning av faror som kemikalier och andra farliga ämnen ger upphov till.

MIRG

Maritime Incident Response Group är en specialutbildad sjöräddningsgrupp inom räddningsväsendet. Dess viktigaste och mest brådskande uppdrag är att tryggt evakuera ett fartygs besättning och passagerare från ett farligt område samt att släcka bränder. Larmen kan likväl också gälla olyckor med farliga ämnen, uppdrag som kräver akutvård eller räddning av en människa exempelvis ur fartygets lastrum.

IMO

The International Maritime Organization är en internationell organisation som är underställd FN och ansvarar för säkerhetsfrågor inom sjöfarten.

HEMS

Helicopter Emergency Medical Service är akut läkarhelikopterverksamhet.

FireFit

Ett program avsett för bedömning och uppföljning av räddningspersonalens arbetsförmåga.

ERUF

Europeiska regionala utvecklingsfonden, vars mål är att förbättra sysselsättningen samt göra regionerna mer konkurrenskraftiga och livsdugliga.

Extern räddningsplan

Bestämmelser om den externa räddningsplanen finns i räddningslagen och inrikesministeriets förordning om externa räddningsplaner för objekt som medför särskild risk. För en eventuell olycka ska räddningsverket göra upp en extern räddningsplan i samarbete med den berörda verksamhetsidkaren, vars verksamhet medför särskild risk.

1 ALLMÄNT

Räddningsväsendets uppgift är att förebygga eldsvådor och andra olyckor, att organisera räddningsverksamhet i olycksituationer samt att sköta och förbereda sig inför befolkningskyddsuppgifter under undantagsförhållanden. Räddningsväsendets grundläggande mål är att förebygga olyckor, i synnerhet eldsvådor. När en olycka inträffar måste räddningsväsendet kunna hjälpa snabbt och effektivt. Räddningsväsendet ska också ha beredskap för olika störningssituationer och undantagsförhållanden. För att förebygga olyckor och upprätthålla säkerheten samarbetar räddningsväsendet med andra myndigheter, lokala sammanslutningar och invånarna. Effektiv hantering av olycksrisker förutsätter fortlöpande uppföljning och bedömning av riskerna och förändringar i dessa.

Sedan 2004 har Räddningsväsendet i Finland administrerats på regional nivå. Finland är indelat i 22 räddningsområden och varje räddningsområde utgör en egen administrativ helhet. Kommunerna har fastställt vilken förvaltningsmodell som ska användas i förvaltningen av räddningsväsendet.

1.1 Riksomfattande projekt för utveckling av räddningsväsendet

Hösten 2015 har inrikesministeriet inlett ett projekt för att utveckla räddningsväsendet. För närvarande ska kommunerna enligt lag i samverkan ansvara för räddningsväsendet. Det sköts genom 22 regionala räddningsverk. Regeringen fastställde under hösten 2015 att räddningsväsendet från ingången av 2019 ska ordnas av de nya självstyrande områdena, dock med beaktande av eventuella behov av att ordna uppgifter som kräver ett större geografiskt område och ett större befolkningsunderlag än ett självstyrande område inom ett större område.

Enligt regeringsprogrammet ska den riksomfattande ledningen, planeringen, styrningen, övervakningen och samordningen av räddningsverksamheten och beredskapen stärkas och förbättras. Det förutsätter att räddningsväsendet och dess styrsystem reformeras i enlighet med en områdesindelning och modell för ordnande av tjänster som är enhetlig med social- och hälsovårdsområdena. Räddningsväsendet sköter en stor del av den prehospitalla akutsjukvården, varför det finns en direkt koppling till ordnandet av social- och hälsovårdstjänster.

Finlands regering har för räddningsverksamhetens del fastställt att fem räddningsområden inrättas i landet. Antalet räddningsområden skulle utjämna regionernas befolknings- och resursbas. Detta skulle skapa bättre möjligheter att

utveckla räddningsväsendet som helhet och hitta synergifördelar mellan akutsjukvården och räddningsväsendet.

1.2 Beskrivning av verksamhetsmiljön

Under de närmaste åren står räddningsverket inför många olika utmaningar som har sin grund i förändringar i verksamhetsmiljön, den nya lagstiftningen gällande räddningsväsendet och medborgarnas förväntningar. Räddningsverket måste kunna sköta sina uppgifter effektivt och ekonomiskt under förhållanden som ständigt förändras.

Räddningsverkets larmupdrag blir allt flera varje år. Det är fråga om ett allmänt riksomfattande fenomen och det ökade antalet updrag är delvis ett resultat av ett bredare uppgiftsområde i synnerhet inom räddningsväsendets medicinska uppgifter. Även tröskeln för att be om hjälp har blivit lägre. Den kraftiga ökningen av storbränder och skador orsakade av dessa har blivit ett problem i hela landet. Antalet anlagda bränder har också ökat. Risken för stora olyckor är fortsättningsvis aktuell, i synnerhet vad gäller trafikolyckor och eldsvådor. Enligt meteorologiska bedömningar blir klimatet varmare. Klimatförändringen leder till krav på räddningsverkets verksamhet, i synnerhet i takt med att extrema väderfenomen såsom skogs- och markbränder, översvämningar samt stormar ökar. I kartläggningen av verksamhetsmiljön i Egentliga Finland har man också använt sig av den nationella strategin för räddningsväsendet samt resultaten av Framtidsarbetsgruppens (Tulevaisuusluotausraati) scenarioarbete.

Befolkningens åldersstruktur ändras snabbt när livslängden ökar och nativiteten förblir låg. Befolkningen koncentreras i allt större utsträckning till tillväxtcentra och antalet äldre personer som bor ensamma ökar. Servicebehovet ökar i tillväxtcentrumen och det blir svårare att trygga tillgången till service i glesbygdsområden. Den allt äldre befolkningen inverkar också på avtalsbrandkårernas rekryterings- och verksamhetsmöjligheter. Frivilligheten minskar, vilket innebär en stor utmaning för räddningsverket. Människor vill inte längre förbinda sig på lång sikt, men trots det vill man i allt högre grad att frivilligverksamheten ska stöda de personliga målsättningarna. I glesbygdsområden krävs en betydande insats av räddningsverket för att de frivilliga brandkårernas verksamhet ska kunna tryggas. När det gäller ensamboende ökar risken för eldsvådor och andra olyckor.

Medelåldern ökar bland räddningsväsendets ordinarie personal. Utvecklingen inom räddningsverket påverkar också utbildningsbehovet. Det är en utmaning för

räddningsverket att placera den allt äldre personalen inom uppgifter som motsvarar deras förmåga.

Räddningsväsendet tvingas konkurrera om yrkeskunnig arbetskraft med andra lockande yrken. De föreställningar som råder om yrkena inom räddningsväsendet inverkar på framgången i konkurrensen. På motsvarande sätt tvingas frivilligarbetet inom räddningsväsendet konkurrera med andra fritidsintressen.

Den ekonomiska utvecklingen i kommunerna har inte varit positiv den senaste tiden. Den ekonomiska krisen som började 2008 inverkar fortfarande och de ekonomiska kriserna i närområdet kan fortsättningsvis påverka även Finlands ekonomi. Räddningsverket har till uppgift att för sin del upprätthålla säkerhetens särskilda betydelse och säkerhetstjänsterna i de krävande ekonomiska omständigheterna.

Befolkningen förutsätts ha allt större beredskap på eget initiativ inför hot och risker både under rådande omständigheter och i samband med undantagsförhållanden. Detta innebär särskilda utmaningar för säkerhetskommunikationen förknippad med undantagsförhållanden beträffande utvecklingen av såväl omfattningen och kvaliteten som samarbetet.

1.3 Asylsökande

I Europa pågår just nu den största flyktingkrisen sedan andra världskriget. Enligt FN:s flyktingorganisation har tiotals miljoner människor varit tvungna att fly sina hem på grund av krig, konflikter och förföljelse. Internationella överenskommelser förpliktar Finland och andra EU-länder att ta emot asylsökande som behöver internationellt skydd. Trots att antalet asylsökande har ökat snabbt, hotas varken Finland eller Egentliga Finland av någon kris.

Asylsökande lämnar sitt hemland av många skäl: till exempel för att fly från krig, förföljelse eller otrygghet. Största delen av dem som flyr sitt hemland stannar kvar i områden nära sitt hemland. En del blir asylsökande, exempelvis i Europa. Vilket land en asylsökande hamnar i beror på många faktorer, såsom resrutten eller personens kunskaper om landet i fråga.

Asylsökande bor oftast på förläggningar medan de väntar på handläggningen av sina asylansökningar i Finland. Många ordnar också sin inkvartering själva, till exempel hos släktingar som bor i Finland. För minderåriga asylsökande som anländer utan

vårdnadshavare finns grupphem och stödbostäder. Flyktingförläggningar finns på olika håll i Egentliga Finland.

Migrationsverket svarar för styrningen och planeringen av den praktiska verksamheten vid mottagande av asylsökande. Eftersom antalet asylsökande har ökat snabbt, är förläggningarna fulla. Alla de kostnader som kommunen orsakas av en förläggning ersätts med statliga medel. I synnerhet i avfolkningsregioner skapar en förläggning arbetsplatser och för med sig nya kunder för lokala företag.

De i regeringsprogrammet överenskomna lagstiftningsprojekten för att precisera kriterierna för familjeåterförening och påskynda avlägsnandet ur landet av sådana personer som kommit från länder utanför EU och som gjort sig skyldiga till grova brott inleddes i slutet av september.

1.4 Egentliga Finlands räddningsverk

Egentliga Finlands räddningsverk ansvarar för räddningsverksamheten i 27 kommuner. Räddningsverkets verksamhetsområde är lika stort som landskapet Egentliga Finland: områdets totala areal är 20 570 km², varav landområdena utgör 10 660 km² och den övriga delen, 9 876 km² består av vattenområden. Den 31 december 2014 hade området ett invånarantal på 472 725 personer, av vilka 88,9 procent var finskspråkiga, 5,7 procent svenskspråkiga och 5,8 procent hade något annat modersmål. I området bor 18 161 utländska medborgare.

Egentliga Finlands geografiska område omfattar även vattenområdena i Skärgårdshavet. Skärgården innebär en utmaning vad gäller riskgranskningen på servicenivå, eftersom Skärgårdshavet består av cirka 22 000 öar. På 177 öar bor 4 272 personer utan fast vägförbindelse. Det finns cirka 49 500 sommarstugor i området. På fastlandet finns det bland annat stora sjukhus, passagerar- och oljehamnar, petrokemisk industri, livlig landsvägs- och järnvägstrafik, en internationell flygplats och objekt som innehas av försvarsmakten.

Egentliga Finlands räddningsverks vision är att vara en utvecklingsvänlig, riksomfattande vägvisare i branschen och en aktör som tillhandahåller räddnings-, säkerhets- och akutvårdstjänster av hög kvalitet. Räddningsverkets verksamhetsidé är att tillhandahålla högklassiga räddnings-, säkerhets- och akutvårdstjänster i Egentliga Finland yrkeskunnigt, rättvist och snabbt under alla av dygnets timmar. I området finns det tio brandstationer med 24 timmars beredskap och tre brandstationer med 8 timmars

beredskap. Det totala antalet brandstationer är 83 och i området finns det 66 verksamma avtalsbrandkårer.

Egentliga Finlands räddningsverk tillhandahåller akuttvårdstjänster på basis av avtal.

1.5 Beskrivning av den nuvarande verksamheten

Till det lokala räddningsverkets grundläggande uppgifter hör räddning och skydd av människor, egendom, djur och miljö, samt förebyggande av olyckor och främjande av säkerhetskulturen.

Kommunerna i Egentliga Finland ansvarar för organiseringen av räddningsväsendet i Egentliga Finlands område. Det högsta beslutsfattande organet för Egentliga Finlands räddningsverk är den regionala räddningsnämnden i Egentliga Finland, som har ett flertal medlemmar. Räddningsverket leds av räddningsdirektören. Räddningsverket har 551 tjänster och befattningar. Verkets verksamhet har indelats i tre serviceområden ledda av en räddningschef:

- **serviceområdet för riskhanteringen**, som innefattar tillsynen och serviceenheterna för beredskap
- **det operativa serviceområdet**, som innefattar räddningsverksamheten och serviceenheterna för akuttvård
- **serviceområdet för stödtjänsterna**, som innefattar serviceenheterna för ekonomi, utbildning, kommunikation, förvaltning, personal, teknik, intern säkerhet samt utveckling

1.6 Räddningsverkets strategi och strategiska prioriteringar

Det nuvarande servicenivåbeslutet för Egentliga Finlands räddningsverk har liksom sin föregångare fungerat som strategisk grund för räddningsverket. Servicenivåbeslutet har alltid fastställts för en fullmäktigeperiod i taget. Fyraårsperspektivet var tillräckligt när räddningsverket var i inledningsfasen.

År 2011 godkändes räddningsverkets strategi 2020, som överensstämmer väl med de nationella strategierna. Målet med strategin 2020 är att skapa en gemensam värdegrund för räddningsverkens arbete. I strategin definieras de gemensamma värdena, den gemensamma visionen och räddningsverkets verksamhetsidé. Egentliga Finlands räddningsverk är en utvecklingsvänlig, riksomfattande vägvisare i branschen och en

aktör som tillhandahåller räddnings-, säkerhets- och akutvårdstjänster av hög kvalitet. Räddningsverkets personal tillhandahåller högklassiga tjänster i enlighet med de gemensamma värdena yrkeskunnigt, snabbt och jämlikt i hela landskapet Egentliga Finland.

I strategin definieras också de viktigaste framtida prioriterade områdena, som i synnerhet ska beaktas i planeringen av servicenivåbeslutet för att målet med visionen ska uppnås. Räddningsverkets strategiska prioriterade områden är 1) en kompetent, motiverad och handlingskraftig personal, 2) kompetenta, motiverade och handlingskraftiga avtalsbrandkårer, 3) ett fungerande och heltäckande/tillräckligt nätverk av brandstationer, 4) nöjda kunder och kommuner samt 5) tillräckliga ekonomiska resurser som förutsätts av verksamheten. Verkställandet av strategin mäts med de mätare som används i de praktiska årsprogrammen för följande strateginivå. Servicenivåbeslutet är baserat på strategin och innehåller mer detaljerade definitioner av de resurser som används för att uppnå den gemensamma visionen.

2 BEREDNING AV RÄDDNINGSVÄSENDETS SERVICENIVÅBESLUT

I beredningen av servicenivåbeslutet beaktades bland annat de riktlinjer i Säkerhetsstrategin för samhället (statsrådets principbeslut 16.12.2010) som påverkar säkerheten i samhället. I säkerhetsstrategin presenteras 13 olika hotbilder, som styr bland annat räddningsväsendets räddnings-, säkerhets- och beredskapsplanering. Dessutom har förverkligandet av tidigare servicenivåbeslut beaktats i beredningen.

Beredningen av servicenivåbeslutet för räddningsväsendet i Egentliga Finland inleddes hösten 2015. Räddningsverkets ledningsgrupp utsågs till att leda arbetet och serviceenheternas chefer fungerade som inbjudna experter. Gällande tidtabellen avtalades att ett utkast till servicenivåbeslutets innehållsförteckning skulle vara klart i slutet av 2015. Därefter har utkastet presenterats bland annat vid den regionala räddningsnämndens seminarium om servicenivån den 22 mars 2016. Under seminariet efterfrågades nämndens synpunkter angående de mer specifika riktlinjerna i servicenivåbeslutet. Efter seminariet bereddes servicenivåbeslutet enligt nämndens anvisningar i ett format som kunde framläggas. Förslaget till servicenivåbeslut föredrogs inför nämnden för första gången vid sammanträdet i april 2016. Utkastet till servicenivåbeslut godkändes av nämnden vid sammanträdet i maj. Därefter skickades utkastet till servicenivåbeslut till kommunerna för utlåtande i juni 2016. Inlämningstiden för utlåtandena gick ut den 30 september 2016. Den regionala räddningsnämnden fattade beslut om räddningsväsendets servicenivå 2017–2020 i november 2016.

2.1 Räddningslagen

Enligt 29 § i räddningslagen 379/2011 ska det lokala räddningsväsendet fatta beslut om servicenivån. Det lokala räddningsväsendet beslutar om servicenivån efter att ha hört kommunerna. I beslutet ska redogöras för vilka faror som finns i området, bedömas vilka risker de medför, fastställas verksamhetsmål och tillgängliga resurser samt service och servicenivå. Servicenivåbeslutet ska också innehålla en plan för utveckling av servicenivån.

Beslutet ska uppgöras för att gälla en viss tid. Närmare bestämmelser om servicenivåbeslutets innehåll och form kan utfärdas genom förordning av inrikesministeriet.

2.2 Anvisning om servicenivåbeslutets innehåll och struktur

Inrikesministeriets räddningsavdelning har utfärdat en anvisning om servicenivåbeslutets innehåll och form, SM018:00/2012.

Enligt anvisningen ska räddningsväsendets servicenivå omfatta de uppgifter som enligt räddningslagen och statsrådets förordning ska organiseras av det lokala räddningsväsendet.

Servicenivåbeslutet ska beakta lagstiftningen gällande räddningsväsendet och de anvisningar som har utfärdats på basis av lagstiftningen, de nationella strategierna gällande räddningsväsendet, programmen och resultatmålen samt det lokala räddningsväsendets verksamhetsmiljö, hot och riskanalys samt den vision och strategi ur vilka de lokala målsättningarna härleds.

Servicenivåbeslutet utgör en lagstadgad grund för organiseringen av det lokala räddningsväsendet. Servicenivåbeslutet ska överensstämma med den gällande lagstiftningen och servicenivån måste motsvara åtminstone den nivå som förutsätts i lagen.

Räddningsväsendets servicenivå ska motsvara de olyckshot som förekommer i området och räddningsväsendet ska planeras och genomföras på ett sådant sätt att förebyggande av olyckor tillämpas och så att de åtgärder som krävs i olycks- och farosituationer kan vidtas utan dröjsmål och effektivt.

I räddningsväsendets uppgifter ingår beredskap och beredskapsplanering för räddningsväsendets egen del samt stöd till kommunerna i beredskaps- och beredskapsplaneringsuppgifter.

2.3 Identifiering och analys av riskerna i området

Med riskanalys avses i detta sammanhang systematisk användning av tillgänglig information för att identifiera faror och för att bedöma storleken på den risk som personer eller befolkningen, egendom eller miljön är utsatt för. I riskanalysen har beaktats enskilda olyckshändelser och verksamhet vid anläggningar som medför risk för allvarliga olyckshändelser, som kräver specialarrangemang vid räddningsverket. Den här riskanalysen grundar sig på bakgrundsmaterial för riskanalysen och innehåller inga beslut. Bakgrundsmaterialet består av en bedömning och analys av hoten, som utarbetats om Egentliga Finlands räddningsverks verksamhetsmiljö. Uppgifter som förts

in i räddningsväsendets resurs- och olycksfallsstatistik PRONTO samt räddningsverkets egen personals yrkeskunskap och tillgängligt material har använts i bakgrundsmaterialet.

2.3.1 Uppföljning av utvecklingen i fråga om olyckor

Räddningsverket ska följa hur olycksriskerna, antalet olyckor och olycksorsakerna utvecklas och utifrån de slutsatser som kan dras för sin del vidta åtgärder för att förebygga olyckor och förbereda sig på dem samt vid behov göra framställningar till andra myndigheter och aktörer.

Med materialet från riskanalysen vill man utveckla räddningsverkets egen verksamhet samt stöda kommunernas säkerhetsplanering och beredskap inför undantagsförhållanden och långvariga störningssituationer. Räddningsväsendet å sin sida har beredskap inför långvariga och överlappande stora olyckssituationer. Räddningsväsendet utvecklar sin beredskap och har utarbetat en handlingsplan för stora olyckssituationer och undantagsförhållanden. Under undantagsförhållanden samarbetar man med försvarsmakten och beredskapen för långvariga störningssituationer utvecklas.

Räddningsväsendet har observerat följande risker inom sitt område: särskilt olycksdrabbade platser, dödsfall till följd av brand, riskobjekt med tanke på stora olyckor, olyckor med farliga ämnen och beredskapen inför dessa. Riskerna som räddningsväsendet har observerat stöds av de konsultarbeten angående trafiksäkerheten och olyckor vid transport av farliga ämnen som gjorts på uppdrag av Trafikförsäkringscentralen.

2.3.2 Riskområden

Särskilt olycksdrabbade platser är naturligtvis riskområden. Sådana platser finns där trafiken är livlig eller det rör sig mycket människor. Dagliga små olyckshändelser är accepterade risker, men man strävar efter att förebygga dem.

Hela Finland har delats in i riskrutor. En riskruta består av ett område som är 1 km x 1 km stort. En stor del av Egentliga Finland hör till riskområde IV, som är den lägsta riskklassen. I riskområde IV ökar möjligheterna att nå objekten och aktionsberedskapstiden förlängs. Riskområden I är befolknings- och trafikcentra. Aktionsberedskapstiden i riskrutorna följs upp regelbundet.

Riskklassen fastställs med hjälp av en regressionsmodell på basis av den uppskattade risknivån och de olyckor som inträffat. De förklarande variablerna i regressionsmodellen är invånarantal, våningsyta och samverkan mellan dessa. Olyckor som bestämmer riskklassen är brådska uppgifter som syftar till att rädda och skydda människor, byggnadsbränder och risk för brand, fordonsbränder, övriga bränder, trafikolyckor, ras och risk för ras, explosioner och risk för explosioner samt olyckor med farliga ämnen. Dessutom inverkar invånarantalet och våningsytan i rutan på riskklassen.

2.3.3 Dödsfall till följd av brand

En stor del av de personer som dött till följd av brand hör till en så kallad specialgrupp. Med en specialgrupp avses i riskanalysen personer som uppfyller minst två av följande kriterier: äldre personer med nedsatt funktionsförmåga på grund av hög ålder, grupper med funktionsnedsättningar, psykiskt eller fysiskt sjuka personer, personer som missbrukar rusmedel och läkemedel. Gemensamt för alla grupper är försämrad funktionsförmåga, som kan göra det svårt att rädda sig på egen hand i en risksituation eller medföra risksituationer i vardagen.

2.3.4 Farliga ämnen

Inom egentliga Finlands räddningsverks område finns för närvarande 32 objekt, vars verksamhet är förknippad med risk för allvarliga olyckor (Seveso III-direktivet) samt flera andra objekt där stora mängder farliga kemikalier används. Utöver de ovan nämnda transporteras också stora mängder farliga kemikalier på landsvägar, järnvägar och vattenvägar. Ur räddningsverkets synvinkel är allvarliga olyckor med farliga ämnen utmanande situationer, som kräver stora resurser och specialkompetens. I framtiden bör räddningsverket fästa mer uppmärksamhet vid dessa med tanke på fördelningen av utrustning och utbildningen av personalen. Små olyckor kan man klara, men inför allvarliga olyckor borde man granska personalens kompetens, den utrustning som används och hur den är utplacerad.

Vid en stor kemikalieläcka i närheten av bosättningscentra kan räddningsverkets åtgärder inte förhindra de skadliga verkningar som läckan förorsakar. Räddningsverkets resurser är inte tillräckliga för bland annat snabb förflyttning av stora människomassor. Vid den här typen av olyckor fokuseras räddningsverkets åtgärder på att förhindra ytterligare skador och förebygga efterskador. I dessa objekt ska räddningsverket aktivt

sträva efter att påverka de förebyggande riskhanteringsmetoder som kan användas till att minska de identifierade riskerna eller avgränsa olyckans följdverkningar exempelvis med planering av markanvändningen. På grund av kemikaliers farliga egenskaper och objektets läge förknippas hot som skiljer sig från varandra med de identifierade olyckstyperna. När räddningsväsendets resurser och beredskap planeras är det därför viktigt att separat analysera vilka olyckstyper som kräver specialarrangemang.

2.3.5 Oljebekämpning

Små oljeskador förekommer varje vecka i området och några större oljeskador förekommer årligen. Olje- eller andra kemikalieolyckor som inträffar i ett grundvattenområde kan påverka tillgången till dricksvatten inom ett stort område.

Inom Egentliga Finlands räddningsväsendes område finns flera hamnar som är inriktade på sjötransporter. Nådendals hamn är störst med tanke på transportmängderna. Åbo hamn är den näst största i Finland i fråga om persontransporter. Hamnen i Nystad lastar och lossar olika kemikalier och hamnens betydelse ökar i framtiden. Skärgårdshavet är ett av Finlands livligast trafikerade havsområden med sina många förbindelserutter. I området transporteras avsevärda mängder passagerare och olika kemikalier samt fast bulk gods.

Stora mängder råolja levereras varje år till oljeraffinaderiet i Nådendal. Stora fartyg transporterar råoljan delvis också genom Skärgårdshavet. På Östersjön finns dessutom internationella oljetransportleder. Dessa leder finns i närheten av Skärgårdshavet. Om en olycka inträffar i området kan de rådande vindförhållandena föra olja som läckt ut i havet in på vårt område. Särskilt vintertid kan förhållandena leda till utmanande situationer där risken för olyckor också ökar.

Om en olycka inträffar är Skärgårdshavet särskilt sårbart på grund av sina naturvärden och sin känslighet. Räddningsverket och Finlands miljöcentral upprätthåller bekämpningsmateriel för oljebekämpning i skärgården och på öppna havet.

Utöver olja transporterar de fartyg som rör sig i havsområdet också andra farliga kemikalier. Olyckor med farliga ämnen som inträffar på havet är en utmaning. Med tanke på oljeskador utgör Egentliga Finlands räddningsverks verksamhetsområde nästan hela Skärgårdshavet (exklusive Åland). Gällande lagstiftning förpliktar det lokala räddningsväsendet att sköta oljebekämpningen i området. På öppna havet, där räddningsverkets utrustning inte räcker till, har Finlands miljöcentral ansvaret för bekämpningsåtgärderna. Finlands miljöcentral kan vid behov ta över ansvaret också för

oljeolyckor som inträffar längre in i skärgården. Bekämpningen av oljeskador är i alla fall ett omfattande samarbete mellan myndigheterna och den tredje sektorn.

Gränsbevakningsväsendet är ansvarig myndighet vid olyckor till havs. Räddningsverkets myndighetssamarbete är avgörande, särskilt när en olycka inträffar till havs och man blir tvungen att evakuera ett stort antal människor exempelvis från passagerarfartyg. Finlands miljöcentral är ansvarig myndighet vid kemikalieolyckor till havs. Även i dessa fall krävs ett omfattande myndighetssamarbete, där räddningsverket spelar en viktig roll.

Räddningsverket har planer för hanteringen av ovan nämnda olyckor, men i framtiden ska samarbetet mellan de olika myndigheterna utökas. Den nya lagstiftningen siktar också på reformer och torde klarlägga ansvarsfördelningen mellan myndigheterna vid olyckor till havs.

Beslut:

- Räddningsverkets riskområden planeras genom att använda riskrutor på 1 km x 1 km.
- Räddningsverkets riskanalys utvecklas och uppdateras årligen.
- Räddningsverkets verksamheter planeras utifrån riskanalysen.

3 RISKHANTERINGSTJÄNSTER

Serviceområdet indelas i serviceenheten för tillsyn och serviceenheten för beredskap. Serviceenheten för tillsyn sköter bland annat åtgärder gällande tillståndsutlåtanden och tillsynsåtgärder inom räddningsverkets olycksförebyggande verksamhet i enlighet med tillsynsplanen. Serviceenheten för beredskap ansvarar för den allmänna beredskapen (räddningslagen och servicenivåbeslutet), säkerhets- och beredskapsplaneringen samt styr, stöder och sammanjämkar kommunernas, inrättningarnas, företagens och sammanslutningarnas beredskapsplanering och beredskap. Båda serviceenheterna deltar dessutom i produktionen av bakgrundsmaterial till servicenivåbeslutet och budgeten samt i räddningsverkets säkerhetskommunikation.

3.1 Tillsyn

Räddningslagen eller bestämmelser som grundar sig på den fastställer inte längre vilka objekt som ska vara föremål för brandsyn, utan räddningsverket väljer ut de objekt där brandsyn ska förrättas på basis av hot och risker i området.

Utöver brandsynerna ansvarar räddningsmyndigheten i området även för tillsynen över dokument, i syfte att säkerställa att förpliktelserna uppfylls vid ett objekt. Detta sker till exempel på basis av objektets räddningsplan och övriga dokument som har upprättats om brand- och utrymningssäkerhet, samt genom användning av blanketter för egenkontroll. Ändringen av lagstiftningen syftar till att allokera räddningsverkets tillsyn enligt riskerna i området och andra särskilda tillsynsbehov.

3.1.1 Tillsynsplan

I räddningsverkets tillsynsplan definieras tillsynsobjekten, deras tillsynsintervall och de resurser som behövs. De prioriterade områdena för tillsynsverksamheten är baserade på risk- och hotanalyser för området i enlighet med tillsynsplanen. Tillsynsverksamheten riktas i första hand till objekt där riskerna och hoten är betydande. För dessa objekt fastställer Egentliga Finlands räddningsverk även frekvensen för inspektionstillsynen enligt villkoren i tillsynsplanen. Principen vid fastställande av tillsynsfrekvensen är att uppnå den säkerhetsnivå som har konstaterats vid bedömningstillsynen.

Enligt räddningslagen kan räddningsverket ta ut en avgift för brandsyn eller annan tillsynsåtgärd enligt tillsynsplanen. Det lokala räddningsväsendet fastställer avgifterna i

ett separat beslut om taxa. Det lokala räddningsväsendet ska fastställa de avgifter som tas ut för dess prestationer så att de högst motsvarar räddningsväsendets totalkostnader för produktionen av prestationen. Avgiften för en tillsynsåtgärd grundar sig på de totalkostnader som uppstår för det lokala räddningsväsendet till följd av produktionen av åtgärden.

Beslut:

- Räddningsverket sammanställer en tillsynsplan i enlighet med räddningslagen. Planen uppdateras årligen på basis av riskanalyserna för området.

3.1.2 Sotning

Enligt räddningslagen har det lokala räddningsväsendet ansvaret för räddningsväsendets servicenivå och för att sotningstjänster ordnas på behörigt sätt. I räddningslagen finns bestämmelser om ansvaret för sotningen och alternativa sätt att ordna sotningstjänsterna. Inom Egentliga Finlands räddningsväsendes område organiseras sotningsverksamheten enligt den regionala räddningsnämndens beslut på basis av räddningslagen, så att det finns ett distriktssotningssystem. Den regionala räddningsnämnden fastställer sotningstaxan.

I Egentliga Finland finns det för närvarande 61 sotningsdistrikt som har fastställts av den regionala räddningsnämnden. Alla sotningsdistrikt har en distriktssotare som är egenföretagare. Indelningen i sotningsdistrikt eller sättet att producera tjänsterna kan ändras med separat beslut av den regionala räddningsnämnden under servicenivåbeslutets giltighetstid.

Vid inrikesministeriet bereds en ändring av räddningslagen, så att det lokala räddningsväsendets skyldighet att sörja för ordnandet av sotningstjänster slopas. I praktiken innebär ändringen att man avstår från distriktssotningssystemet. Avsikten är att sotning i framtiden är fritt konkurrensutsatt företagsverksamhet, där byggnadens ägare eller innehavare beställer tjänsten av den företagare som han eller hon önskar.

Beslut:

- Inom Egentliga Finlands räddningsväsendes område organiseras sotningsverksamheten enligt den regionala räddningsnämndens beslut och räddningslagen, så att det finns ett distriktssotningssystem. Indelningen i

sotningsdistrikt eller sättet att producera tjänsterna samt taxan kan ändras med separat beslut av den regionala räddningsnämnden under servicenivåbeslutets giltighetstid.

3.1.3 Planering av markanvändning

Egentliga Finlands räddningsverk är delaktigt i att utveckla en säkrare levnadsmiljö i hela landskapet. Räddningsverket deltar i olika myndighetsförhandlingar, där säker användning av markområden planeras och utvecklas. Dessutom ger räddningsverket utlåtanden om olika planutkast sammanställda av kommunernas planläggare.

En viktig prioritering har varit och kommer att vara planeringen av Seveso-objektens markanvändning och byggandet av konsultationszoner förknippade med dessa objekt i området. Målet är att förebyggandet av olyckor och räddningsverksamhetens behov ska beaktas i planläggningen och byggandet.

I samband med planeringen av släckningsvatten och planeringen av kommunernas markanvändning utvärderas även bland annat behovet av vatten för automatisk släckningsutrustning.

Beslut:

- Räddningsverket deltar som expert inom brand- och personsäkerhet i planeringen av markanvändningen i landskapet.

3.2 Beredskap

Beredskap är verksamhet som syftar till att säkerställa att uppdrag kan utföras så störningsfritt som möjligt i alla säkerhetslägen och speciella omständigheter. Befolkningsskydd innebär skydd av människor och egendom samt skötsel av räddningsuppdrag under undantagsförhållanden samt beredskap för dessa uppgifter.

Verksamhet som baserar sig på räddningslagen ska planeras och organiseras på ett sätt som gör att den är möjlig att utföra i sådana undantagsförhållanden som beskrivs i beredskapslagen. När servicenivån fastställs ska även verksamhet i undantagsförhållanden beaktas.

Enligt 12 § i beredskapslagen 1552/2011 ska statsrådet, statliga förvaltningsmyndigheter, statens självständiga offentligrättsliga inrättningar, övriga statsmyndigheter och statliga affärsverk samt kommunerna, samkommunerna och kommunernas övriga sammanslutningar genom beredskapsplaner och förberedelser för verksamhet under undantagsförhållanden samt genom andra åtgärder säkerställa att deras uppgifter kan skötas så väl som möjligt också under undantagsförhållanden. Enligt beredskapslagen ska räddningsmyndigheterna och kommunerna i syfte att skydda befolkningen och effektivisera ledandet av befolkningskyddet under undantagsförhållanden inrätta ledningscentraler samt befolkningskyddsformationer för släcknings-, räddnings-, förstahjälps-, underhålls-, röjnings- och rengöringsuppgifter eller andra jämförbara uppgifter, som är nödvändiga för att skydda befolkningen.

Serviceenheten för beredskap ansvarar för uppgiftshelheter förknippade med beredskap och befolkningskydd.

3.2.1 Beredskap

Serviceenheten för beredskap har till uppgift att stöda beredskapsplaneringen i en kommun som hör till räddningsområdet, om detta har överenskommit med kommunen. Serviceenheten för beredskap ansvarar inom räddningsväsendets område för fasta larmsystem som behövs för att varna befolkningen.

Beslut:

- Räddningsverket stöder och koordinerar beredskapsplaneringen för kommuner som tillhör räddningsväsendets område.
- Räddningsverket deltar och anordnar vid behov under servicenivåbeslutets giltighetstid utbildning och övning för undantagsförhållanden för områdets kommuner enligt nationella anvisningar.
- Räddningsverket uppdaterar räddningsväsendets beredskaps- och evakueringsplaner under servicenivåbeslutets giltighetstid.

3.2.2 Befolkningskydd

Serviceenheten för beredskap ansvarar för att utbilda och avsätta räddningsverkets personal för uppgifter under undantagsförhållanden. Serviceenheten ansvarar för befolkningskyddsmaterial som förvaltas av räddningsväsendet och tillståndsförfarandet

i anslutning till skyddsrum inom Egentliga Finlands område, samt ger råd om utarbetandet av räddningsplaner.

Beslut:

- Befolkningslarm som bör förnyas beaktas i investeringsplanen.
- Räddningsverket förbereder sig inför undantagsförhållanden genom att utbilda personalen, avsätta personal vid räddningsväsendet för undantagsförhållanden samt ombesörja tillräckligt befolkningsskyddsmaterial för räddningsväsendets användning.

4 OPERATIVA TJÄNSTER

Räddningsväsendet ska enligt lagen organiseras så att dess uppgifter kan skötas också i störningssituationer och under undantagsförhållanden som drabbar samhället. Det lokala räddningsväsendet ska ha ett räddningsverk i enlighet med bestämmelserna i räddningslagen för skötseln av uppgifterna inom räddningsväsendet. Räddningsverket har till uppgift att ansvara för skötseln av uppgifter förknippade med räddningsverksamheten inom sitt område. Man strävar efter att dimensionera resurserna för räddningsverksamheten så att de resurser som har allokerats till verksamheten är tillräckliga för att agera effektivt och säkert i sådana olyckssituationer som är sannolika på basis av bedömningar av hot. Hoten bedöms regelbundet samt då det sker förändringar i förhållandena eller verksamhetsmiljön som är betydande med tanke på räddningsverksamheten. Vid bedömning av hot definieras riskområden, olika olyckstyper och särskilda riskobjekt med beaktande av nationella anvisningar. De sannolika hoten fungerar som utgångspunkt för dimensioneringen av personal, utrustning, verksamhetsställen och aktionsberedskapstid.

4.1 Aktionsberedskap inom räddningsverksamheten

När en olycka hotar eller redan har inträffat är det räddningsväsendets uppgift att ge brådskande hjälp så snabbt som möjligt så att olyckan har så små konsekvenser som möjligt.

Tjänsterna inom räddningsverksamheten produceras av både ordinarie och frivillig personal. Relevanta avtal har ingåtts med de frivilliga brandkåreerna. Avtalen tryggar både serviceproduktionen och den frivilliga brandkårens livskraft. I planeringen av räddningsverksamhetens servicenivå används planeringsanvisningen för räddningsväsendets aktionsberedskap och räddningsverkets riskanalys.

Räddningsväsendets område har till uppgift att i sitt servicenivåbeslut fatta beslut om organisering och inledning av räddningsverksamhet. Beredskapen inom räddningsverksamheten grundar sig på fortlöpande beredskap och ett fungerande nätverk av brandstationer inklusive personal och utrustning. Med tanke på uppgifterna inom räddningsverksamheten är det ändamålsenligt att beredskapen ska utgöras av formationer som så bra som möjligt överensstämmer med de olika typerna av räddningsuppdrag. Vid mer omfattande olyckor bildar räddningsenheterna räddningsteam, som på motsvarande sätt bildar räddningskompanier och räddningssammanslutningar vid stora olyckor.

För planeringen av räddningsverksamheten indelas Egentliga Finlands räddningsväsendes område i riskklasserna I, II, III och IV, som fastställs på basis av riskerna och består av riskrutor som omfattar en kvadratkilometer. Den nationella miniminivån för brådskande olyckor är att den första enheten ska uppnå det mål gällande aktionsberedskapstid som har ställts upp för riskrutan i minst 50 procent av uppdragen.

Enligt begreppen förknippade med aktionsberedskapstid är väntetiden för att få hjälp tjänstens totaltid, som sträcker sig från behandlingen av ett meddelande som har tagits emot av nödcentralen till att brandkåren vidtar åtgärder på olycksplatsen. Brandkårens aktionsberedskapstid, som ingår i väntetiden för att få hjälp, sträcker sig från larmtidpunkten ända fram till att effektiv räddningsverksamhet inleds på olycksplatsen.

Målet för riskklass I är att den första enheten vid brådskande räddningsuppdrag ska befinna sig på olycksplatsen inom 6 minuter efter att enheten har tagit emot larmet. Ett annat mål är också att aktionsberedskapstiden för räddningsverksamheten ska vara högst 11 minuter och väntetiden för att få hjälp högst 13 minuter. När det gäller teamuppdrag bör räddningsteamet med undantag av ledaren för räddningsverksamheten befinna sig på plats inom 20 minuter efter att den första enheten har tagit emot larmet.

Målet för riskklass II är att den första enheten vid brådskande räddningsuppdrag ska befinna sig på olycksplatsen inom 10 minuter efter att enheten har tagit emot larmet. Ett annat mål är också att aktionsberedskapstiden för räddningsverksamheten ska vara högst 14 minuter och väntetiden för att få hjälp högst 16 minuter. När det gäller teamuppdrag bör räddningsteamet med undantag av ledaren för räddningsverksamheten befinna sig på plats inom 30 minuter efter att den första enheten har tagit emot larmet.

Målet för riskklass III är att den första enheten vid brådskande räddningsuppdrag ska befinna sig på olycksplatsen inom 20 minuter efter att enheten har tagit emot larmet. Ett annat mål är också att aktionsberedskapstiden för räddningsverksamheten ska vara högst 22 minuter och väntetiden för att få hjälp högst 24 minuter. När det gäller teamuppdrag bör räddningsteamet med undantag av ledaren för räddningsverksamheten befinna sig på plats inom 30 minuter efter att den första enheten har tagit emot larmet.

I bebodda områden i riskklass IV kan den effektiva räddningsverksamheten inledas efter en längre tid än i riskklasserna I–III. Om räddningsverksamheten vid brådskande räddningsuppdrag inte kan inledas inom minst 40 minuter måste man i området i fråga fästa särskild uppmärksamhet vid människornas egen beredskap. Man utvecklar också samarbetet med myndigheter, avtalsbrandkårer och frivilligorganisationer, för att kunna

vidta inledande åtgärder så effektivt som möjligt när en olycka inträffar bland annat i områden i riskklass IV.

Informationen i statistikföringssystemet PRONTO, som upprätthålls av inrikesministeriet, används för att utvärdera räddningsverksamhetens effektivitet samt för att dra slutsatser om utvecklingsbehoven för räddningsverksamheten både regionalt och nationellt.

Formation	Minimibemanning vid uppdrag	Mål för bemanning vid uppdrag	Uppskattat uppdrag
Räddningsenhet	1+3 *)	1+7	Liten olycka
Räddningspluton	1+3+9	1+5+35	Medelstor olycka
Räddningskompani	1+3+9+27	1+5+25+175	Stor olycka

*) En räddningsenhet ska vara aktionsberedd inom den utsatta aktionsberedskapstiden. En räddningsenhet kan bestå av ett räddningsfordon som har den utrustning och det manskap som uppdraget kräver. En räddningsenhet kan också bildas så att manskapet kommer till olycksplatsen med separata fordon.

Beslut:

- När det gäller brådskande räddningsuppdrag är aktionsberedskapstiderna för räddningsverksamheten högst 11 minuter i riskklass I, högst 14 minuter i riskklass II, högst 22 minuter i riskklass III och högst 40 minuter i riskklass IV.
- Aktionsberedskapstiderna för riskklasserna uppnås i de olika riskklassområdena i minst 80 procent av alla brådskande uppdrag när visionen för nätverket av brandstationer genomförs. I fråga om aktionsberedskapstiderna används planeringsanvisningen för räddningsväsendets aktionsberedskap i planeringsarbetet.
- Under planeringsperioden utreds hur frivilligorganisationernas resurser kan utnyttjas särskilt i glesbebyggda områden exempelvis vid oljebekämpning.

4.1.1 Beredskap för stora olyckor

Räddningsverket upprätthåller räddningsberedskap för dagliga olyckor, men också för stora olyckor samt störningssituationer och undantagsförhållanden i samhället.

Planeringen av räddningsverkets aktionsberedskap grundar sig på planeringsanvisningen för räddningsväsendets aktionsberedskap och räddningsverkets riskanalys. I planeringen av beredskap för stora olyckor beaktas att hjälp även kan tillkallas från områden utanför räddningsverkets gränser samt från andra myndigheter och sammanslutningar vid en stor olycka. På basis av riskbedömningen är det ändamålsenligt att förbereda sig för stora olyckor med en formation som motsvarar en räddningssammanslutning (2 räddningskompanier).

Beslut:

- Räddningsverket upprätthåller beredskap för stora olyckor i form av en räddningssammanslutning (2 räddningskompanier).
- Räddningssammanslutningen planeras så att den är funktionsduglig senast två timmar efter larmet i 80 procent av uppdragen.

4.1.2 Ledning av räddningsverksamhet

Enligt räddningslagen ska räddningsverksamheten ledas av en räddningsmyndighet från det räddningsområde där olyckan eller tillbudet har uppstått, om inget annat har avtalats. Egentliga Finlands räddningsverk upprätthåller ledningsberedskap för räddningsverksamheten, med en räddningssammanslutning, ett räddningskompani, ett räddningsteam och en räddningsenhet för ledningsarbetet och i ledningslokalerna, som stöds av räddningsverkets Kommunikations- och ledningscentral.

I ledningssystemet för räddningsverksamheten inom Egentliga Finlands räddningsverk måste varje formation inom räddningsväsendet ha en ledare (ledare för räddningsenhet, ledare för räddningsteam, ledare för räddningskompani, ledare för räddningssammanslutning). I ledningssystemet för räddningsverksamheten är personer som har den utbildning och tekniska utrustning som förutsätts för ledarskap försatta i kontinuerlig aktionsberedskap i enlighet med listan över skiftarbete.

Systemet planeras så att man vid olika typer av olyckor alltid kan larma den ledningsberedskap som krävs för uppgiften i fråga i enlighet med närmaste och mest

ändamålsenliga respons. Kompetensen på olika ledningsnivåer utvecklas så att en ledningsperson på en lägre nivå kan starta ledningsåtgärder på en högre nivå, tills en person på den högre ledningsnivån anländer till objektet eller kan nås på annat sätt. I utbildningen av personer på olika ledningsnivåer beaktas områden där kunskap i båda inhemska språken behövs.

Räddningsverket ska kunna etablera en ledningscentral som är verksam under räddningssituationen. I stora olyckssituationer kan det vara nödvändigt att etablera ledningscentraler på flera olika ledningsnivåer. Ledningscentralen fungerar som ledningsplats bland annat vid omfattande och långvariga olyckor (t.ex. naturkatastrofer) eller under beredskap inför sådana olyckor.

Beslut:

- Egentliga Finlands räddningsverk upprätthåller ledningsberedskap för räddningsverksamheten, som utgörs av ledaren för räddningssammanslutningen och -kompaniet, ledarna för räddningsteamerna, ledarna för räddningsenheterna, ledningslokalerna och -fordonen, kommunikations- och ledningscentralen samt räddningspersonalen.
- Personalen i ledningssystemet för räddningsverksamheten utses för en period som högst motsvarar servicenivåbeslutets giltighetstid.
- Ledarna för räddningsformationerna utbildas så att de förmår påbörja ledningsåtgärder inom uppgifter på en högre ledningsnivå.

4.1.3 Avtalsbrandkårer

Det lokala räddningsväsendet kan i sådan räddningsverksamhet som fastställs i räddningslagen ta hjälp av frivilliga brandkåren, anstaltsbrandkåren, industribrandkåren, militärbrandkåren (avtalsbrandkåreerna) eller en annan sammanslutning som är verksam inom räddningsbranschen enligt överenskommelse med dessa aktörer.

Räddningsverket har ingått avtal gällande räddnings- och föreningsverksamheten med de frivilliga brandkåreerna i sitt område. Dessutom har separata arbetsavtal ingåtts med brandmän som får lön i form av arvode. Räddningsverket stöder för sin del verksamheten i föreningar som grundas av brandmän med arvodeslön.

Enligt räddningsverkets strategi ska räddningsverket sträva efter att stöda avtalsbrandkårernas verksamhet bland annat genom att utbilda både personalen på larmavdelningarna och unga brandkårister och öka det ömsesidiga samarbetet.

Med tanke på produktionen av tjänster inom räddningsverksamheten är det viktigt att de frivilliga brandkårernas larmberedskap utvecklas. Det kan vara fråga om bland annat utveckling av kommunikationsutrustning som används i larmverksamheten.

Riktlinjer för hur de specialfunktioner som behövs i räddningsverksamheten ska placeras funktionellt utarbetas vid räddningsverket. Användningen av specialfunktioner bereds i samarbete mellan olika aktörer (bl.a. myndigheter, frivilliga brandkårer, frivilliga aktörer).

Beslut:

- Räddningsverket stöder de frivilliga brandkårernas verksamhet bland annat genom att utbilda de frivilliga brandkårernas personal (larmavdelningarna, unga brandkårister).
- De frivilliga brandkårernas tekniska larmberedskap utvecklas och förverkligas planmässigt under servicenivåbeslutets giltighetstid.
- Specialfunktionerna med anknytning till räddningsverksamheten utvecklas.

4.1.4 Räddningsdykning

Med räddningsdykning avses rök-, kemikalie- och vattendykningens verksamhet samt ytbärgningsverksamhet. Verksamheten styrs av anvisningen för räddningsdykning och preciseras vid behov av räddningsverkets interna anvisningar. Enligt anvisningen för räddningsdykning förutsätter trygg räddningsdykning att den som utför dykningen har särskild behörighet, vilken utgörs av kraven i anslutning till hälsotillståndet, prestationsförmågan, utbildningen och övningen. De personer som deltar i räddningsdykningen utses årligen.

4.1.4.1 Rökdykning

Med rökdykning avses släcknings- och räddningsarbete som utförs med hjälp av tryckluftsandningsapparat och vederbörlig skyddsutrustning och som förutsätter att man tränger in i ett antänt och avgränsat utrymme inomhus, där det finns rökgaser. Arbete

som utförs med tryckluftsandningsapparat på taket av en brinnande byggnad jämförs
med rökdykning (Anvisning för räddningsdykning 48/2007, 2).

Beslut:

- Räddningsverksamheten organiseras så att rökdykningsverksamheten kan inledas inom 11 minuter efter att larmet har tagits emot i områden i riskklass I, inom 14 minuter i områden i riskklass II, inom 22 minuter i områden i riskklass II och inom 40 minuter i områden i riskklass IV i minst 80 procent av de brådskande uppdragen.

4.1.4.2 Vattendykning

Med vattendykning avses uppgifter som förutsätter vattendykningsapparat och vattendykningsutrustning för såväl räddning av egendom som bekämpning av miljöskador. Handräckningsdykningar samt övningar för att upprätthålla dykningsfärdigheterna utgör också vattendykning. Anvisningen för räddningsdykning definierar nivåklassificeringarna och verksamhetskraven för vattenräddningsverksamheten enligt följande:

Nivåklassificering för vattenräddningsverksamheten	Verksamhetskrav
I Omedelbar vattendykningsberedskap	En räddningsenhet bestående av en förman, två vattendykare på nivå I och en dykningsmedhjälpare, med omedelbar startberedskap.
II Annan vattendykningsberedskap	En räddningsenhet bestående av en förman, två vattendykare minst på nivå II och en dykningsmedhjälpare.
III Ytbärgningsberedskap	En räddningsenhet bestående av en förman, en förare och ett arbetspar, varav den ena fungerar som medhjälpare.

Beslut:

- Egentliga Finlands räddningsverks område har vattendykningsberedskap på nivå I enligt den nationella anvisningen för räddningsdykning.
- De personer som deltar i vattendykningsverksamheten utses årligen.

4.1.4.3 Ytbärgning

Ytbärgning utgör räddning av människor, djur eller egendom som befinner sig på vattenytan eller omedelbart under vattenytan och bekämpning av skada som utförs utan vattendykningstrustning. De funktionsmässiga och fysiska kraven gällande ytbärgning och ytbärgare definieras i anvisningen för räddningsdykning.

Beslut:

- Inom räddningsverkets verksamhetsområde upprätthålls den ytbärgningsberedskap som förutsätts på basis av riskkartläggningen.

4.1.4.4 Kemikaliedykning

Med kemikaliedykning avses spanings-, räddnings-, bekämpnings- och andra motsvarande uppgifter i ett område där omedelbar fara föreligger och som förutsätter användning av tryckluftsandningsapparat och vederbörlig kemikalieskyddsdräkt (anvisning för räddningsdykning). Definitionen finns med i TOKEVA-instruktionerna, som används som hjälp i planeringen av räddningsverkets kemikaliebekämpningsberedskap. Målet med planeringen av verksamheten är att utveckla kemikaliebekämpningen till att motsvara de risker som finns i området. I planeringen beaktas bland annat räddningsverkets riskanalys samt de tekniska definitionerna i de riksomfattande TOKEVA-instruktionerna.

Beslut:

- Inom räddningsverkets verksamhetsområde upprätthålls och utvecklas den beredskap för kemikaliedykning och kemikaliebekämpning som krävs enligt riskanalysen, med beaktande av andra myndigheters och aktörers resurser.

4.1.5 Fartygs- och sjöräddningsverksamhet

Enligt sjöräddningslagen (1145/2001) ska det lokala räddningsväsendet delta i efterspanings- och räddningsverksamheten genom att ställa personal och materiel till förfogande. Räddningsverkets fartyg och båtar har utplacerats i området på ett sådant sätt att tillräcklig räddnings- och sjöräddningsberedskap är tillgänglig med beaktande av riskobjekten och -områdena. Under planens giltighetstid är det motiverat att fastställa fartygens antal, storlek och placering i relation till föränderliga risker.

Räddningsverket upprätthåller en MIRG-grupp (Maritime Incident Response Group) med specialutbildad personal för olyckor samt efterspanings- och räddningsuppdrag till havs. Personer som väljs ut till gruppen ska årligen genomföra den utbildning och de tester som förutsätts för verksamheten. Utbildningen och utrustandet av gruppen sker i samarbete mellan flera olika myndigheter.

MIRG-gruppens verksamhet har utvecklats så att den överensstämmer med de internationella rekommendationerna gällande sådan verksamhet (IMO-rekommendationerna). Gruppen kan vid behov skickas ut till platser utanför räddningsverkets område enligt avtal som har ingåtts angående detta. Räddningsverket utvecklar MIRG-verksamheten bland annat genom att delta i nationella och internationella utbildningar och övningar.

Beslut:

- Räddningsverket upprätthåller fartygsberedskap för olyckor till havs enligt det som förutsätts av riskkartläggningen.
- Räddningsverket upprätthåller en grupp som är utbildad för sjöräddningsverksamhet (MIRG) i enlighet med avtal och förordningar om sådan verksamhet.
- Räddningsverket utarbetar en plan för utplacering av fartyg på basis av en riskanalys under servicenivåbeslutets giltighetstid.

4.1.6 Bekämpning av oljeskador och därmed förknippad planering

Enligt räddningslagen ska räddningsverket ombesörja oljebekämpningen. Enligt lagen om bekämpning av oljeskador ansvarar det lokala räddningsväsendet inom sitt område för bekämpningen av oljeskador på land och fartygsoljeskador. Det lokala

räddningsväsendet ska på begäran delta i bekämpningen av fartygskemikalieolyckor, om inte utförandet av uppgiften avsevärt äventyrar dess möjligheter att utföra någon annan viktig lagstadgad uppgift.

Det lokala räddningsväsendet ska ha en plan för bekämpning av oljeskador på land. Det ska också ha en plan för bekämpning av fartygsoljeskador, om planen behövs med hänsyn till de lokala förhållandena. Planerna ska sammanställas som en enhetlig bekämpningsplan. Närings-, trafik- och miljöcentralen fastställer den av det lokala räddningsväsendet godkända planen för bekämpning av oljeskador.

Flera olika myndigheter och aktörer samarbetar för att förbereda miljövården och beredskapen för oljebekämpning. En del av förberedelserna grundar sig på den lagstiftning som styr myndigheten i fråga, medan andra består av projekt med så kallad projektspecifik finansiering. Med tanke på räddningsverksamheten är det viktigt att få tillgång till resultaten av ovan nämnda förberedelser, som kan vara till nytta till exempel när räddningsverket förbereder oljebekämpningsuppdrag. Därför är det berättigat att räddningsverket aktivt deltar i förberedelserna.

Beslut:

- Räddningsväsendet upprätthåller och utvecklar oljebekämpningsberedskap på basis av en riskanalys både till havs och på land i samarbete med andra myndigheter och aktörer.

4.1.7 Planering och genomförande av släckningsvattenförsörjningen

Räddningsverket ska upprätta en plan för anskaffning och leverans av släckningsvatten (plan för släckningsvatten) i samarbete med kommunerna som tillhör räddningsväsendets område, vattentjänstverk som avses i lagen om vattentjänster (119/2001) och som utövar verksamhet i räddningsverkets område samt vattenverk som levererar vatten till dessa vattentjänstverk. Planen för släckningsvatten ska upprättas på ett sådant sätt att anskaffningen och leveransen av släckningsvatten överensstämmer med de olyckshot som fastställs i servicenivåbeslutet. Planen för släckningsvatten godkänns av det lokala räddningsväsendet.

Kommunen ska inom sitt område sköta anskaffningen av släckningsvatten för räddningsverkets behov enligt det som fastställs i planen för släckningsvatten. Kommunen ska beakta anskaffningen av släckningsvatten i sin utvecklingsplan för

vattenförsörjningen enligt lagen om vattentjänster samt vid godkännande av det verksamhetsområde för vattentjänstverket som avses i lagen om vattentjänster. Anskaffningen av släckningsvatten som kommunen ansvarar för inkluderar även en skyldighet att ombesörja vattentäkter för släckningsvatten vid naturliga vattenkällor enligt det som fastställs i planen för släckningsvatten. Kommunerna i räddningsväsendets område kan avvika från det som stadgas ovan i detta moment och avtala om att det lokala räddningsväsendet ska sköta anskaffningen av släckningsvatten. Beträffande godkännande av och ändringar i avtalet gäller det som stadgas i 79 § 1 mom. i kommunallagen (365/1995) om ändring av grundavtalet för en samkommun. I övrigt tillämpas på avtalet kommunallagens bestämmelser om samarbete mellan kommuner.

Vattentjänstverk som avses i lagen om vattentjänster och vattenverk som levererar vatten till sådana vattentjänstverk ska leverera släckningsvatten från vattenledningsnätet för räddningsverkets behov på det sätt som fastställs i planen för släckningsvatten. Leveransen av släckningsvatten inkluderar vattenanskaffning och ledning av vatten till de vattentäkter för släckningsvatten som ingår i vattentjänstverkets nätverk (brandposter och stationer för släckningsvatten). Dessutom ingår underhåll och service av brandposter och stationer för släckningsvatten i leveransen av släckningsvatten. Grunderna för fördelningen av de kostnader som uppstår till följd av leveransen av släckningsvatten avtalas i planen för släckningsvatten enligt moment 2 om anskaffning av släckningsvatten mellan den ansvariga kommunen eller det lokala räddningsväsendet och det vattentjänstverk som levererar släckningsvattnet.

Beslut:

- Räddningsverket uppdaterar en plan för släckningsvatten i samarbete med aktörer och samarbetspartner i regionen.

4.2 Extern räddningsplan

För en eventuell olycka ska räddningsverket göra upp en extern räddningsplan i samarbete med den berörda verksamhetsidkaren. Serviceenheten för räddningsverksamheten ansvarar för räddningsverkets del för ärenden förknippade med externa räddningsplaner.

Beslut:

- Räddningsverket ger råd om upprättandet av räddningsplaner.
- Räddningsverket ser till att de externa räddningsplanerna och övningarna har upprättats på det sätt som förutsätts i lagen.

4.3 Avtalsbaserad produktion av akutvårdstjänster

Räddningsväsendet kan utföra akutvårdsuppgifter (sjuktransport, första insats), om ett avtal om organisering av akutvårdstjänster i samarbete mellan det lokala räddningsverket och sjukvårdsdistriktet har ingåtts på basis av 39 § 2 mom. i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010).

Beslut:

- Räddningsverket producerar akutvårdstjänster i den omfattning som har överenskommit tillsammans med beställaren av tjänsten (Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt).

4.3.1 HEMS

Räddningsverket deltar i läkarhelikopterverksamhet genom att avsätta personal för flygoperatörens bruk och för produktionen av läkarhelikoptertjänsten. Verksamheten styrs av ett separat avtal som fastställer att flygoperatören ansvarar för de kostnader som uppstår för räddningsverket.

Beslut:

- Räddningsverket upprätthåller HEMS-beredskap enligt det avtal som har ingåtts med flygoperatören.

5 STÖDTJÄNSTER

I detta serviceområde ingår serviceenheterna för förvaltning, personal, ekonomi, teknik, utbildning och kommunikation, intern säkerhet och utveckling.

5.1 Förvaltningstjänster

Det regionala räddningsverkets serviceenhet för förvaltning producerar förvaltningstjänster för den regionala räddningsnämnden och det regionala räddningsverket i form av sekreterartjänster för nämnden och tjänsteinnehavarna (nämndens föredragningslistor och protokoll, verkställande av beslut, beslutsprotokoll), uppgifter inom beredning av räddningsväsendets ärenden och dokument, inklusive registreringar, beredningsuppgifter förknippade med inköp och försäljning (beställningar, fakturering och fakturabetalningar) samt betalningsrörelse, uppgifter inom avtalstillsyn, tjänster inom försäkrings- och ersättningsärenden samt arkiveringstjänster. Dessutom sköter serviceenheten för förvaltning säkerställandet av ärendens juridiska riktighet vad gäller räddningsväsendets uppgifter. Kontorsföreståndarna samt kalkylerings- och betalningssekreterarna som har utplacerats vid brandstationerna och är underställda förvaltningschefen ansvarar för utförandet av uppgifterna.

Beslut:

- Målet är ett servicenätverk som är effektivt och välfungerande ur kundens synvinkel.

5.2 Personaltjänster

Personalen påverkar utvecklingen och resultaten av hela räddningsverkets verksamhet. När det gäller personalmängden ska man i första hand beakta helheten, så att kärnfunktioner som står i direkt kontakt med kunden kan produceras i enlighet med servicenivåbeslutet och värdegrunden på ett snabbt, högklassigt och jämlikt sätt.

Utgångspunkten bör vara den personalmängd som behövs för att förverkliga de funktioner som fastställs i servicenivåbeslutet med beaktande av system för reservpersonal, personalens funktionsförmåga och kompetens. Räddningsverket ska

utveckla funktionerna så att det i takt med pensioneringar och genomgång av uppgiftsstrukturerna uppstår möjligheter att förtydliga och förnya det resultatriktade tänkandet både vad gäller resultatrikheten och begrepp som gäller delområden av resultatrikheten. Räddningsverket ska utveckla tillvägagångssätt och verktyg för utvärdering av framgången inom olika delområden av resultatrikhet.

För att uppnå det som nämns ovan bör följande observeras:

Samarbete: Tillsammans skapar vi ett gemensamt, framtidsinriktat mål för räddningsverket, en kultur baserad på gemensam kunskap och delaktighet samt ett tväradministrativt tankesätt och tväradministrativ beredning av ärenden.

Ansvarsfullhet: Vi ser för vår del till att räddningsväsendet fungerar på ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart sätt.

Förnyelse: Resultat och genomslagskraft uppstår genom att pröva och göra saker på ett nytt, mer kostnadseffektivt och meningsfullt sätt, ibland också genom att avstå från något.

Kundfokusering: Människorna, företagen och sammanslutningarna är navet i vår verksamhet.

Arbetsglädje: Bakgrunden till exceptionella prestationer är arbetsglädje, som består av bland annat betydelsefullt arbete, möjligheter att påverka och delta, en låg hierarki och en icke-byråkratisk verksamhetskultur.

Beslut:

- Personalplaneringen och de interna rapporteringssystemen utvecklas.
- Arbetsorken och arbetshälsan kartläggs genom regelbundna personalenkäter.
- Användningen av modeller för uppmuntrande samt främjandet av innovationer beaktas i planer som gäller personalen.
- En modell för flexibla karriärvägar utvecklas för hela personalen.
- Lönesystemet utvecklas inom ramen för anslagen och med beaktande av personalplanen.
- En långsiktig personalplan görs upp för den tid servicenivåbeslutet är giltigt, med 549 årsverken under planens (servicenivåbeslutets) giltighetstid. Den långsiktiga personalplanen preciseras med personalplaner på kort sikt (ett år).

5.3 Ekonomitjänster

De primära uppgifterna inom ekonomitjänsterna är att upprätta budgeten, följa upp driftsekonomin, investeringarna och verksamhetsbidraget samt bereda boksluten. Dessutom omfattar ansvarsområdet fakturering, försäljnings- och inköpsreskontra, uppföljning av likviditet samt deltagande i olika kostnadsberäknings- och utvecklingsprojekt.

Investeringens nettoanslag har hållits på samma nivå sedan hela det regionala räddningsväsendet inrättades och har uppgått till 1,6 miljoner euro netto. Av detta belopp utgjordes beroende på år och anskaffningar cirka 200 000–300 000 euro av statsunderstöd som senare avskrivits. Med den här finansieringen som utgångspunkt var omsättningshastigheten på cirka 20 år för anskaffningar av tungt materiel tillräckligt hållbar. Omsättningstiden för nuvarande materiel är uppskattningsvis 25 år och med dagens anskaffningsmängder och priser är ett mer realistiskt utfall 30 år, trots justeringen av anslaget. Dessutom har den minskade externa finansieringen och de höjda priserna på byggande av materiel lett till högre reparationskostnader i form av utgifter på driftsidan. Nettosiffran har inte justerats sedan 2004.

Som investeringsanslag föreslås 2,0 miljoner euro i stället för nuvarande 1,6 miljoner euro. Syftet är att förändringen ska täckas med driftsidans anslag.

Beslut:

- Under servicenivåbeslutets giltighetstid 2017–2020 uppgår investeringsanslaget till två miljoner euro netto. Investeringens nettoanslag justeras årligen i samband med utarbetandet av budgeten, så att det motsvarar kostnadsökningen. Justeringen görs tillsammans med budgetplanen.
- Driftsekonomiplanen gör det möjligt att verkställa servicenivåbeslutet.

5.4 Tekniska tjänster

Serviceenheten för teknik har bland annat till uppgift att ansvara för planeringen, konkurrensutsättningen och realiseringen av räddningsverkets anskaffningar och investeringar, ansvara för underhåll och service av fastigheter, fordon och utrustning samt för räddningsverkets del ansvara för fastighetsförvaltningen i form av hyresavtal, grundliga renoveringar, utvidgningar och nybyggen.

Beslut:

- Under servicenivåbeslutets giltighetstid uppdateras planen för nätverket av brandstationer, som syftar till att sörja för utvecklingen och underhållet av brandstationsnätverket samt att minska det uppskjutna reparationsbehovet i samarbete med hyresvärdarna.
- För servicenivåbeslutets giltighetstid uppgörs en investeringsplan på lång sikt, som utgör underlag när budgetårets investeringsplan utarbetas för ett år i taget.

5.5 Utbildnings- och kommunikationstjänster

5.5.1 Säkerhetskommunikation

Räddningsverkets främsta mål är att främja medborgarnas allmänna kunskap och färdigheter vad gäller såväl förebyggande av olyckor som agerande i en olyckssituation.

Säkerhetskommunikationen består av säkerhetsrådgivning, -utbildning och -upplysning, som omfattar den styrnings-, upplysnings- och rådgivningshelhet som nämns i räddningslagen.

Målet med räddningsväsendets säkerhetskommunikation är att människor ska identifiera olika riskfaktorer, kunna förebygga olyckor och agera på rätt sätt i olyckssituationer. Vi strävar efter att främja en positiv inställning till säkerhet hemma, i skolan på arbetet och under fritiden. Med hjälp av säkerhetskommunikation och säkerhetsutbildning samt högklassig inspektions- och tillsynsverksamhet strävar vi efter att en eldsvåda eller en annan olycka som tillhör räddningsmyndighetens ansvarsområde inte ska orsakas av planering, strukturlösningar eller tillvägagångssätt som strider mot normerna eller är bristfälliga, eller av människors ignorans eller okunnighet.

I samband med räddningsverkets tillsynsarbete, räddningsverksamhet och sotning ges målinriktad säkerhetsinformation. Vilka säkerhetsfrågor som ska utgöra innehållet i säkerhetsinformationen väljs enligt målgruppen. Målgrupperna för säkerhetskommunikationen utses på basis av riskerna och med bakgrund i regionala och lokala utredningar. I det riskbaserade valet av målgrupper ska särskild uppmärksamhet fästas vid glest bebyggda områden. Målgrupperna för säkerhetskommunikationen utses på basis av riskerna enligt räddningslagens bestämmelser gällande beredskapsskyldiga.

I programmet för den inre säkerheten är målet att förbättra invandrarnas säkerhetsmedvetenhet. Med hjälp av säkerhetskommunikation riktad till invandrare strävar man efter att förbättra säkerheten bland befolkningen med invandrarbakgrund. Integreringens mål är att ge invandrare tid att anpassa sig till vår säkerhetskultur, våra tillvägagångssätt och mötet med räddningspersonalen. Alla som är verksamma i uppgifter inom räddningsväsendet ska främja en god säkerhetskultur i sin verksamhet. All verksamhet ska syfta till att kommunicera vikten av att beakta säkerheten.

Beslut:

- Räddningsverket upprättar årligen en plan för säkerhetskommunikationen, som innehåller en detaljerad definition av prioriteringarna för det aktuella året och beaktar de nationella målsättningarna. Målgrupperna utses på basis av riskerna med utnyttjande av räddningsverkets riskanalys och nationell statistik.
- Utvecklingen av invandrarnas säkerhetskultur beaktas i planeringen av säkerhetskommunikationen och man försöker hitta samarbetsformer.

5.5.2 Personalutbildning

Produktion av högklassiga tjänster förutsätter yrkeskunskap och kompetens av personalen. Med strategibaserad kompetensutvärdering säkerställs att utvecklings- och utbildningsinsatserna allokeras i enlighet med strategin.

Räddningsverket har som mål att utveckla personalens kompetens så att den bättre motsvarar de mål som har ställts upp för räddningsverket samt att räddningsverket ska kunna svara på interna och externa förändringar med hjälp av förutseende utvecklingsverksamhet. Utvecklingsarbetet ska beakta förändringarna i åldersstrukturen bland räddningsverkets personal, kraven på funktionsförmåga för räddningspersonalen samt förväntningarna gällande längre yrkeskarriärer.

Beslut:

- Centrala kompetensområden med tanke på räddningsverkets verksamhet utreds per räddningsområde. Kompetensområdena härleds bland annat ur befattningsbeskrivningar, värden, strategiteman och framgångsfaktorer.
- Den nuvarande kompetensen hos räddningsverkets personal kartläggs.
- Varje år sammanställs mer detaljerade prioriteringar för personalutvecklingen samt upprättas årsplaner.

5.5.3 Kommunikation och informering

Den del av räddningsverkets kommunikation som gäller Egentliga Finlands regionala räddningsverk grundar sig på räddningsverkets strategi.

Räddningsväsendets sammankoppling med regionförvaltningsreformen medför förändringar inom hela räddningsväsendet. Dessa förändringar kräver förändringsledarskap och kommunikation, samt bland annat större utmaningar med tanke på språkkunskaperna.

Planmässig och målinriktad kommunikation stöder organisationens vision och bidrar till att uppnå målen.

Målet med räddningsverkets kommunikation är att förbättra den interna kommunikationen samt sträva efter ett öppnare och enhetligare räddningsverk. Ett väsentligt mål för kommunikationen är att med hjälp av kommunikation kunna stöda olika serviceområdets verksamhet så att man på kundnivå ska kunna koncentrera sig på det grundläggande arbete som räddningsverket är till för.

Beslut:

- Varje år sammanställs mer detaljerade prioriteringar för kommunikationen och informeringen samt upprättas årsplaner.
- I planeringen av kommunikationen beaktas de förändringar som regionförvaltningsreformen medför för räddningsväsendet.
- Informationen i de elektroniska medierna uppdateras regelbundet.

5.6 Interna säkerhetstjänster

Säkerhetshandling är övergripande och planmässig verksamhet för att främja säkerheten. Begreppet innefattar alla tillvägagångssätt och verksamheter som syftar till att uppnå en god helhetssäkerhet. Säkerhetsledningen ska vara en fast del av hela räddningsverkets verksamhet och basera sig på ett kontinuerligt samarbete med personalen. Säkerhetsfrågor ska på alla nivåer inom räddningsverket vara en del av den normala dagliga verksamheten och ingå i det normala arbetet. (Källa: Arbetarskyddsförvaltningen/Säkerhetsledning)

Riskbedömning är ett centralt verktyg i säkerhetsledningen. Med hjälp av riskbedömning utvärderas utvecklingsbehov förknippade med arbetsförhållanden och effekterna av faktorer i arbetsmiljön. Säkerhetsledning tryggar också de anställdas kompetens, delaktighet och motivation. Säkerhetskulturen, organisationens sätt att agera i säkerhetsfrågor, påverkar säkerhetsledningen. Säkerhetsarbetet bör vara en del av alla chefers och anställdas normala arbete. Experter inom arbetarskyddet fungerar som stöd i organisationens säkerhetsarbete.

Arbetarskyddslagen (738/2002) kräver inget system för säkerhetsledning. Enligt 10 § 1 mom. i lagen förutsätts emellertid att arbetsgivaren med beaktande av arbetets och verksamhetens art tillräckligt systematiskt ska reda ut och identifiera de olägenheter och risker som beror på arbetet, arbetslokalen, arbetsmiljön i övrigt och arbetsförhållandena samt, när de inte kan undanröjas, bedöma deras betydelse för arbetstagarnas säkerhet och hälsa. Den innehåller således flera delområden inom god säkerhetsledning.

Arbetsgivaren ansvarar för allt arbetarskydd på arbetsplatsen. Enligt arbetarskyddslagen är arbetsgivaren skyldig att genom nödvändiga åtgärder sörja för arbetstagarnas säkerhet och hälsa i arbetet. Arbetsgivaren ska beakta omständigheter som hänför sig till arbetet, arbetsförhållandena och arbetsmiljön i övrigt samt till arbetstagarens personliga förutsättningar. Man ska sträva efter att trygga säkerheten redan när arbetet och arbetslokalerna planeras. Dessutom ska risker och olägenheter i arbetsmiljön observeras kontinuerligt och vid behov ska åtgärder vidtas för att utreda och förebygga olycksfall, hälsorisker och andra farliga situationer.

Arbetstagarna är skyldiga att följa givna anvisningar för arbetet och verksamheten. Arbetstagaren ansvarar för att använda den säkerhetsutrustning som han eller hon har tilldelats. Dessutom ska varje arbetstagare sörja för sin egen och andra arbetstagares säkerhet och anmäla upptäckta risker och missförhållanden till sin chef.

Beslut:

- Räddningsverkets interna olägenheter och riskfaktorer utreds och identifieras. Utifrån utredningen utvecklas räddningsverkets och avtalsbrandkårernas arbetarskydd.
- Arbetarskyddsverksamheten utvecklas för att förbättra arbetstagarnas säkerhet och hälsa.

5.7 Utvecklingstjänster

I utvecklingsenhetens uppgifter ingår att sköta förvaltningen av räddningsverkets projekt och ägande, kvalitetssystemet, strategiplaneringen, beredningen av servicenivåbeslutet och det internationella samarbetet. Enheten har ansvaret för utvecklingen av organisationens funktioner. Utvecklingsenheten leder och koordinerar räddningsverkets brandutredningsverksamhet samt utvecklingen av verksamheten och implementeringen av resultaten. Syftet med brandutredningen är i första hand att minska antalet dödsfall till följd av brand och utveckla räddningsverksamheten. Räddningsverkets utvecklingsprojekt koordineras av ett utvecklingsteam. Utvecklingsenhetens uppgifter förverkligas huvudsakligen i form av projekt.

Beslut:

- Räddningsverkets kvalitetsledningssystem utvecklas.
- Räddningsverket upprätthåller och utvecklar det internationella samarbetet.
- Räddningsverket upprätthåller och utvecklar brandutredningsverksamheten. Observationer från, resultat av och utvecklingsidéer förankras vid behov i räddningsverkets funktioner.

6 UTVECKLINGSPLAN OCH KOSTNADSEFFEKTER

Egentliga Finlands räddningsverk producerar sina tjänster på basis av strategin och verksamhetens riktning. Utvecklingen följs upp bland annat med hjälp av balanserade resultatkort. Den regionala räddningsnämnden har definierat strategienliga prioriterade områden för räddningsverket och även kritiska framgångsfaktorer som uppdateras regelbundet för att utveckla verksamheten. De plan- och projektbaserade utvecklingsobjekten har i huvudsak presenterats i de tidigare kapitlen. I kapitlet Utvecklingsplan och kostnadseffekter presenteras behov som redan har upptäckts och identifierats för beslutet, inklusive motiveringar. Det här kapitlet behandlar väsentlig information om de kända effekterna som riktas mot ekonomin. Den presenterade servicenivån kan förverkligas inom ramarna för en budget som motsvarar den aktuella, med beaktande av de årliga kostnadseffekterna. För att utvecklingsförslagen ska kunna förverkligas förutsätts granskning av de budgeterade anslagen. I punkt 6.7 behandlas hur landskapsreformen framskrider på nationell och lokal nivå.

6.1 En kunnig, motiverad och handlingskraftig personal

Räddningsverket ska kunna garantera sin handlingskraft i alla situationer och omständigheter. Räddningsverkets personalmängd och personalens kompetens har dimensionerats för att överensstämma med de uppgifter som lagstadgade förpliktelser och separata avtal medför.

Prioriteringen för kommande års personalärenden ligger alltså i utvecklingen av yrkeskarriärerna i enlighet med den riksomfattande beredningen. Arbetsgivarens/organisationens skyldighet är att skapa ett system för kontroll av såväl den fysiska och psykiska funktionsförmågan som kompetensen med tanke på karriärutvecklingen. Den andra skyldigheten är att skapa mekanismer som stöder arbetstiden, lönesättningen och utvecklingen av kompetensen, och som dessutom främjar realiseringen av karriärerna. Arbetstagaren bör upprätthålla och utveckla sin fysiska och psykiska arbetsförmåga (räddningsväsendets lagstadgade skyldighet) samt utvidga sin kompetens för att möjliggöra olika alternativ till karriärvägar. Med tanke på den rådande situationen i samhället bör lösningarna/besluten vara hållbara så att beslutens produktivitet kan påvisas funktionellt och ekonomiskt.

Utvecklingsförslag:

- Den långsiktiga personalplanen uppdateras så att den motsvarar de nationella utvecklingsprojekten för yrkeskarriärerna, med beaktande av regionala utvecklingsbehov samt arbetstid, lön och kompetens.
- Räddningspersonalens arbetsförmåga upprätthålls och utvecklas genom att ta i bruk ett koncept i enlighet med anvisningen för bedömning och utveckling av räddningspersonalens funktionsförmåga.

6.2 Kompetenta, motiverade och handlingskraftiga avtalsbrandkårer

Avtalsbrandkåreerna utgör en väsentlig del av räddningsväsendet som helhet. Intensivt samarbete med avtalsbrandkåreerna förbättrar räddningsväsendets tjänster i hela regionen. Samarbetet med avtalsbrandkåreerna utvecklas så att det på ett ändamålsenligt sätt även utvecklar alla räddningsväsendets uppgiftsområden. Samtidigt ska avtalssystemet mellan räddningsverket och avtalsbrandkåreerna vara transparent och svara mot det föränderliga samhällets behov. Det är ändamålsenligt att avtalssystemets funktionalitet utvärderas regelbundet.

En välmående brandkår kännetecknas av bland annat en klar mission, en stark verksamhetsmotivation, tillräckliga verksamhetsresurser, goda resultat och kompetens. Man strävar efter att utveckla brandkårsutbildningen i enlighet med förändringarna i samhället och kraven från fältet. När utbildningssystemet utvecklas beaktar man även erkännandet av kompetens och veckoövningsverksamheten.

Inom det område som omfattas av Egentliga Finlands regionala räddningsverk finns det 67 avtalsbrandkårer. Brandkårsavtal mellan avtalsbrandkåreerna och räddningsverket samt ett gemensamt regionavtal ingicks 2006. Avtalen har visat sig fungera och under årens lopp har huvudsakligen små justeringar gjorts i förändringssituationer.

Brandkårsavtalen behöver inte tas upp på nytt i sin helhet. Däremot är det ändamålsenligt att utföra små avtalsjusteringar även under servicenivåbeslutets giltighetstid.

Utvecklingsförslag:

- Man följer upp och ser till att brandkårsavtalen är aktuella.
- Befintliga samarbetsforum upprätthålls och utvecklas.
- Verksamhetsförutsättningarna för avtalsbrandkåreerna tryggas.

- Räddningsverket stöder utvecklingen av avtalsbrandkårernas kompetens och utbildningssystem.

6.3 Ett välfungerande, omfattande och tillräckligt brandstationsnätverk

Egentliga Finlands regionala räddningsnämnd har vid sitt möte den 15 februari 2007, 23 §, beslutat att nämnden godkänner visionen för 2017 gällande brandstationsnätverket som bas för den fortsatta planeringen, så att varje enskild projektplan alltid godkänns separat i nämnden. Visionen uppdaterades i den regionala räddningsnämnden den 4 maj 2011, 40 §, och 27.2.2014, 21 §.

Ett projekt för kartläggning av fastigheternas skick har genomförts för alla brandstationer. Kartläggningen visar att det finns uppskjutna reparationsbehov i fastigheterna som det är ändamålsenligt att reagera på snarast möjligt. Räddningsverket har kontaktat kommunerna för att korrigera situationen, så att brandstationsnätverket kan bevaras som ett säkerhetsnätverk för kommuninvånarna. En korrigering är också mycket viktig för att bibehålla de frivilliga brandkårernas verksamhetsmotivation.

Utvecklingsförslag:

- Den handlingsplan som har upprättats med hjälp av en kartläggning av fastigheternas skick (ERUF) för att eliminera fastigheternas uppskjutna renoveringsbehov verkställs under servicenivåbeslutets giltighetstid.
- Den gällande visionen för brandstationsnätverket bereds som förslag med tanke på beslutsfattande.
- Visionen för brandstationsnätverket uppdateras.
- Nya verksamhetsutrymmen hyrs i första hand enbart av kommunerna.

6.4 Tillräckliga ekonomiska resurser som förutsätts av verksamheten

Budgetarna under de tre senaste servicenivåbeslutsperioderna har följt verkställandet av det gällande servicenivåbeslutet vad gäller driftkostnaderna. Räddningsverkets huvudsakliga driftkostnader utgörs av personal, hyror och köpta tjänster. Driftkostnaderna grundar sig främst på lagstadgade tjänster, då beställarna av tjänsterna (t.ex. akutvård och HEMS) faktureras för alla utgifter för den övriga verksamheten. Servicenivåbeslutet möjliggör planmässiga budgetar och inga överraskande eller oplanerade kostnader kan uppstå i andra fall än som en följd av

oförutsebara stora olyckor, motsvarande långvariga olyckor eller en ökad uppdragsmängd på grund av plötsliga olyckor. Driftskostnaderna för Egentliga Finlands räddningsverk ligger under genomsnittet för räddningsverken i landet.

Utvecklingsförslag:

- Räddningsverket fortsätter med att effektivera verksamheten genom att kontrollera driftsutgifter och leta efter alternativa inkomstkällor.

6.5 Utveckling av lägescentralen

Räddningsverkets befintliga kommunikations- och ledningscentral är bemannad dygnet runt (24/7). Kommunikationscentralen har till uppgift bland annat att vidta omedelbara åtgärder som stöd för de så kallade fältåtgärderna, att upprätthålla den operativa och dagliga lägesbilden samt att producera information om både dagliga lokala och mer sällsynta störningssituationer i samhället för räddningsväsendet och sina ägare. Information om resurserna upprätthålls både under larm och när läget är normalt. Enligt planen ska fem lägescentraler (TIKE) inrättas på riksnivå, varav en finns i Åbo.

Räddningsverkets nuvarande kommunikations- och ledningscentral har varit i användning sedan 2004 och dess funktioner har hela tiden utvecklats i takt med samhället omkring den. För att utveckla lägescentralen har räddningsverket gjort upp en projektplan, vars mål är att vidareutveckla den befintliga kommunikations- och ledningscentralens verksamhet så att den motsvarar den framtida TIKE-miljön. Syftet med projektet var att utreda vilka uppgifter och tjänster TIKE kommer att producera och med vilka resurser, då målet är att upprätthålla en lägesbild för landskapet. Även andra myndigheters verksamheter kan i framtiden få plats i lägescentralen, så att ledningen och koordinationen blir smidigare. En gemensam lägescentral gör det möjligt att upprätthålla en gemensam lägesbild och samtidigt använda samhällets resurser på bästa möjliga sätt i situationen. Lägescentralen kan ge kommunerna stöd vid störningssituationer i vardagen och under undantagsförhållanden. I lägescentralen inrättas vid behov en ledningscentral för flera myndigheter. Målet är att både kommunerna och kommuninvånarna får service på samma ställe.

Utvecklingsförslag:

- Lägescentralen, verksamheten och allokeringen av resurser genomförs enligt slutsatserna i projektplanen under servicenivåbeslutets giltighetstid.

- Lägescentralens lokaler för jour och ledning planeras och förverkligas så att de motsvarar de nya kraven. Samtidigt bedöms de befintliga ledningslokalernas behov (ledningscentraler under undantagsförhållanden).

6.6 Utveckling av språkprogrammet

I Egentliga Finlands räddningsverks verksamhetsidé konstateras att högklassiga räddnings-, säkerhets- och akutuårdstjänster tillhandahålls i Egentliga Finland yrkeskunnigt, rättvist och snabbt under alla av dygnets timmar. I strategin har bland annat nöjda kunder och fungerande avtalsbrandkårer definierats som viktiga prioriteringar. Yrkeskunnigt, snabbt och jämlikt är de värden som styr räddningsverkets verksamhet. Inom Egentliga Finlands räddningsverks område har 5,7 procent av invånarna svenska som modersmål. Med tanke på framtida förändringar och det allt mer omfattande samarbetet med de svenskspråkiga områdena måste man vidta åtgärder för att förbättra servicen på svenska.

Beslut:

- Ett språkprogram görs upp för räddningsverket.

6.7 Landskapsreformen

När det här servicenivåbeslutet bereddes fanns ännu inga slutgiltiga beslut, men sannolikt kommer räddningsväsendets uppgifter att överföras från kommunerna till landskapen i samband med landskapsreformen. I framtiden sköts organiseringen av räddningsväsendet sannolikt av de fem landskap som driver universitetssjukhus och ansvarar för akutuården. På så sätt kan räddningsväsendet också framöver delta i produktionen av brådskande akutuård.

Avsikten är att reformen av räddningsväsendet ska ske enligt samma tidtabell som social- och hälsovårdsreformen och landskapsreformen, så att uppgifterna överförs från kommunerna till de landskapen från ingången av 2019.

I praktiken innebär det att Finland från och med början av 2019 har fem räddningsverk: Birkaland, Norra Österbotten, Norra Savolax, Nyland och Egentliga Finland. Reformen inverkar inte på antalet brandstationer. Den försämrar inte heller servicenivån, utan räddningsväsendet är även framöver en lokal service.

Beslut:

- Egentliga Finlands räddningsverk deltar aktivt i beredningen av landskapsreformen i syfte att trygga verksamheten och nivån i enlighet med detta servicenivåbeslut.

7 ÖVERVAKNING AV BESLUT

Regionförvaltningsverket övervakar räddningsväsendet samt tillgången till och nivån på räddningsväsendets tjänster inom sitt verksamhetsområde. Servicenivåbeslutet ska tillställas regionförvaltningsverket. Om servicenivåbeslutet är bristfälligt kan regionförvaltningsverket returnera dokumentet för komplettering.

Räddningsverket följer fortlöpande upp förverkligandet av servicenivån på uppdrag av ledningsgruppen. Förverkligandet följs upp i första hand med räddningsväsendets olycksdatasystem, men också med andra strategiska mätare. Förverkligandet av servicenivån rapporteras varje kvartal till den regionala räddningsnämnden.

8 IKRAFTTRÄDANDE

Detta servicenivåbeslut gäller mellan den 1 januari 2017 och den 31 december 2020, och upphäver det servicenivåbeslut som fattades 2012.

Om förändringar i lagstiftningen eller andra förändringar som väsentligt påverkar servicenivån inträffar, kan den regionala räddningsnämnden på nytt behandla detta servicenivåbeslut inklusive nödvändiga ändringar och ändra servicenivåbeslutet efter att ha hört kommunerna.